

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvu:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barbarska ulica
št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 29. januarja.

Politične persekucije so žalosten spomin na avstrijsko dobo. Še nam je v spominu, da je bil kdo pod Avstrijo premeščen iz narodnih ozirov v daljnjo Bukovino. Med vojno je persekucija poglavalna svoje močvirnatosti cvetela. Mnogi naši uradniki so morali v tuje kraje, politično neprijetni so sedeli internirani ali konfinirani.

Ko smo doživeli Jugoslavijo, smo mislili, da je vse to za nas končno minulo. Čestitali smo si, da je končno prišla doba slobode.

Zato sedaj toliko bolj pozornosti vzbujajo politične odpuščanja, premeščitve in vpokojitve izvrstno kvalificiranih državnih uradnikov. Komaj je znano postalo očividno zakonodajstvo, ki ga je zagrešil na nasvet namestnika Ivana Hribarja minister za socialno politiko nad Adolфом Ribnikarjem, že se nam poroča nov list v knjigi persekucij politične narave. Agrarni referent Matko Brnčič, nesporne eden najposlednejših naših uradnikov, je čez noč iz službene potrebe prestavljen v Varaždin. Ni treba reči, da te službene potrebe v Varaždinu ni, še manj v Ljubljani, potreba je le pri nekaterih »višjih« v Ljubljani, da pokažejo svojo pest uradniku. Premestitev pomeni danes gospodarsko uničenje.

Politika je grda pesem, a bili so časi, ko je tudi v njej še kdo si upal govoriti o kavalirstvu. Udariti rodbino, udariti nesololno dečo, uničiti eksistenca, tega se je vsakdo branil, ki je imel kaj dostojnosti v sebi. Človeški razlogi so se vedno bili, ki so političnemu sovraštvu odbili marsikatero ost. In če je politična strast dosegla uspeh v odstranitvi uradnika, je zbirala obliko, ki ni ogrožala rodbine. Ti obziri niso znani novo nastali mogotcem v Jugoslaviji. Ivan Hribar, namestnik v likvidaciji, je udobno živel vse življenje. Le enkrat ga je prišla roka persekucije, tedaj pa da ste videli, kako je od Poncija do Pilata trebalo poudarjati človeške argumente v njegovo korist! Kako se je jokalo in stokalo in molevalo, da za božjo voljo treba imeti usmiljenje in da treba obzirnosti in tu ni bila ogrožena niti rodbina, niti nedolžna deca...

Zdaj pa isti človek pozablja na vse človeške razloge, ki sicer kraljujejo nad politično strastjo. Če mu je kakšen uradnik na potu iz političnih ali osebnih ozirov, ne odstrani ga na kako stransko torišče, on ga hoče kaznovati in to ne le njega, moža, ki je vajen trpeti; to bi bilo premalo, udariti treba še ženo in otroke ter zanesti nesrečo v zakonsko življenje. To bolj boli. Uspeh je tu, gospoda Ivan Hribar in Fridrich Lukan! Uspeh imata. A odvezala sta nas onih obzirnosti človeške narave, ki smo jih mi v politiki in v vsem življenju imeli napram nasprotniku.

Hlapeč so največji trinoži. Iz načina, kako se tak človek oveti neoboroženemu, vidiš vso njegovo hlapčevsko naravo.

Srbska radikalna stranka je prvič prinesla v Slovenijo metode politične osvete, ki smo jo pol starim režimom občutili le še v dobi Lampes-Susteršič. A strogo ločimo mi srbsko pleme od političnih metod cincarske krvi, s katerimi misli politična stranka dobiti tal v Sloveniji. Ekspozenti, kakor sta Hribar in Lukan, so odprli oči tudi onim, ki so iz daljave dosti neodločno opazovali borbo med demokrati in srbskimi radikali. Te metode izključujejo v naprej vsak uspeh pri Slovencih in Hrvatih.

Na izvršene in nadaljnje persekucije, ki jih z mirom pričakujemo, naj vzame vlada na znanje, da smo imeli pred vojno in med njo posla z vlado, ki je bila sestavljena iz krutih Nemcev in je imela na razpolago vsa druga sredstva, kakor oni, ki so pri njej hodili v šolo. Borili smo se z njo, med vojno in ni nam bila mar preteča nevarnost. Ne le, da nismo klonili duhom, prešli smo v naskok in marsikje smo dobro zanetili. Mesto s Skubljem imamo sedaj posla z Ivanom Hribarjem. Ali res kdo misli da se kdo oplasi, ali pa da se na takih izbruhih graje politične stranke? Niti afera Windischgrätz ni s tem na holjem. Samo grdo je poplujvana preteklost — Ivana Hribarja.

AMNESTIJA ZA VOJAŠKE PREGRESKE.

Beograd, 29. januarja. r. Na podlagi kraljevega ukaza je izdana naredba, da se vsem onim, katere je vojaško sodišče obsodilo na 6 mesečno ječo, kazno odpusti, onim pa, ki so kaznovani na leto dni, kazen zmanjša na pol leta.

Nezaslišane radikalne zlorabe

ZANDARMERIJA NAJ AGITIRA SKRALJEVO OSEBO. — PREGANJANJE URADNIŠTVA SE NADALJUJE TUDI V SLOVENIJI.

Beograd, 29. januarja. p. Gosp. Ljuba Davidović sporoča sledeči najnovejši škandal radikalne vlade: Pomočnik komandanta žandarmerije za Macedonijo je dal zaupno naredbo vsem orožniškim postajam v južni Srbiji, da naj agitirajo in delajo za radikale, češ, da drži z radikali kralj sam. Kdor dela proti radikalcem, dela proti kralju!

Gosp. Davidović bo o tem direktno obvestil samega vladarja.

SPORAZUM MED RADIKALCI IN NEMCI.

Beograd, 29. januarja. g. Po večdnevni pogajanjih je dosežen sporazum med radikali in delegati nemške stranke, radi skupnega nastopa pri volitvah. Pašič je odobril nemške zahteve, ki so narodno-političnega in gospodarskega značaja. Postavitve kandidatov v okrajih z nemškimi volilci se ima izvršiti sporazumno. Prihodnje dni se sestane glavni odbor nemške stranke, ki bo gotovo sklenjeni pakt potrdil. Glede nosilca liste za štatersko okrožje manjka samo še sporazum med ministroma dr. Ninčevićem in dr.

Zupaničem. O nemških srezkih kandidatih za to okrožje pa se bo v glavnem odboru nemške stranke razpravljalo še enkrat s tamošnjimi merodajnimi faktorji. Nemci so s svojimi pogajanjimi z glavnim odborom radikalne stranke posebno pa z g. Pašičem zelo zadovoljni.

Beograd, 29. januarja. g. Radikalci so se pogajali za kompromis tudi z Beninovo skupino zemljoradniških disidentov ter so pisali v svojem časopisu, da je dogovor že sklenjen. Poslanci te skupine pa izjavljajo novinarjem, da o kakem sporazumu z radikali ne more biti govora.

PERSEKUCIJA URADNIŠTVA.

Beograd, 28. januarja. d. Minister za agrarno reformo je na zahtevo pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja po potrebi službe z ukazom premedil referenta pri okrajnem agrarnem uradu v Ljubljani Matka Brnčiča kot referenta druge klase županijskega agrarnega urada v Varaždinu. V ministrstvu se priznava, da je to akt osvete nad uradnikom, ki je demokratskega mišljenja.

Radić že stojič proklamira republiko

«ŽIVIO NAM SIVI TIČ, STJEPANE RADIĆ.» — «KRANJCI SU MAGARCI.»

Zagreb, 29. januarja. d. Radić je večkrat sklical v Zagreb javno skupščino svoje hrvatske seljaške republikanske stranke. Radićevci so mobilizirali svoje pristaje iz cele zagrebske županije in napovedali so »republikansko poplavo« Zagreba. Ostalo je pri napovedi. Skupščina se je vršila na Mažuraničevem trgu pred vseučiliško knjižnico. Udeležilo se jo je okrog 5000 do največ 6000 ljudi, med njimi zelo mnogo radovednežev. Seljaki, so prišli z zastavami, na katerih so bili napisli Živela republika, Živio Radić.

Ob 10. se je pripeljal Radić v kočiji, pred katero je ležal banderij seljaških konjenikov, držal se je povsem v pozici predsednika republike. Sprejeli so ga s klici Živio predsednik! Živio hrvatski bora! Medtem so kolporterji delili med ljudstvo letak s sliko nove krasne Radićeve vile pred katero stoji žandar, ki čuva nad osebno varnostjo Radića, in z velikim napisom: Kje je Radićeva republika? Evo je! in s pesmijo, ki pravi: «Strpite se lude glave, Doč će republika. Za Radića već je došla; Kako kaže ova slika.» Letak je deloval kakor curek mrzle vode.

Glavni govor je imel Radić, ki je zopet enkrat naznanil, da bo 18. marca republika povsem gotova in da bo predstavljala čisto nov tip države, kakršnega svet dosedaj še niti ne pozna, ker bo človečanska in seljaška. Nato bomo poklicali Ameriko, pravi Radić, da Hrvati zgradimo kar nam treba. O inteligenciji je dejal: mi jo bomo plačali, ona pa bo morala »seljaški raditi«. Uradnike, v koliko so »dobri« bomo pustili v pisarnah, vse one pa, ki nas ne spoštujejo bomo »bacili na polje«. Tudi Srbi so republikanci, vendar oni se ne morejo izjaviti, ker stoje pod pretnjo.

Demokratski zbori

Zagreb, 29. januarja. r. Včeraj je bila sklicana v Varždin okrajna kandidacijska konferenca demokratske stranke, ki se je na izpremenila v veličastno demokratsko manifestacijo. Iz celega Zagorja in Medjimurja je prišlo na shod čez 2000 demokratov, ponajveč seljakom. Med drugimi so govorili na shodu posl. Wilder in iz Beograda general v pok. Voja Zivanović, bivši zapovednik jugoslovanske dobrovoljske divizije na solunski fronti, ter kmetje Belovici, Majcen, Novosel in Krajačić. Za nosilca liste v varaždinski županiji je bil proglašen dr. Hinko Krizman.

Bjelovar, 29. januarja. r. Tu je bila včeraj okrajna konferenca demokratov, na katero je prišel iz Zagreba Svetozar Pribičević. Soglasno je bil postavljen za nosilca liste gosp. Večeslav Wilder.

RUMUNSKO-LAŠKI PROMET.

Beograd, 29. januarja. p. Ministrstvo pošte in brzojava objavlja, da se bo v sporazumu z Italijansko in rumunsko vlado koncem t. m. uvedel poštni promet med Rusijo in Italijo preko naše kraljevine. Prehodna postaja za Italijo bo Ljubljana, za Rumunijo na Zombolt.

Ministrski svet

Beograd, 29. januarja. g. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri so ministri poročali o stvareh svojih resortov. Minister za notranje stvari je referiral o razmerah v južni Srbiji, kjer se je zopet pojavila komitaška tolpa. Odobreni so bili potrebni ukrepi. Nato je minister za promet razložil načrt o razširjenju kolodvorov v Bakru in na Sušaku ter o načinu prometa v teh dveh postajah, ki bosta v kratkem prevzeli važne naloge glede našega izvoza. Izvoz rud bo šel v glavnem preko Bakra. Potem je ministrski svet sklenil, da se beogradska mestna občina oprosti plačevanja uvozne carine za svoje potrebščine. Minister za šume in rude je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da sme prodati za 6 milijonov Din drv iz državnih gozdov. Posebno velika množina drv se nahaja v slovenskih gozdovih. Nato so bili odobreni krediti za ministrstvo za javne zgradbe, za poštno in finančno ministrstvo.

Ko je odšel vojni minister, se je ministrski svet pretvoril v konferenco radikalnih ministrov, ki so razpravljali o volilni agitaciji.

Nemčija in Francija si želita intervencije?

NEMCIJA PROSI ANGLEŠKO VLADO ZA POSREDOVANJE?

London, 29. januarja. a. Pariški poročevalec lista «Observer» javlja, da je dobil v pariških krogih vtis, da bi v Franciji intervencija Anglije za likvidacijo ruhrskega incidenta prej pozdravili nego odklonili. Seveda bi se morala intervencija izvršiti na način, ki ne bi tangiral francoske časti.

Bančni in trgovski krogi so valed ne pričakovanega razvoja zasedbe precej vznemirjeni, čeprav je razpoloženjem ljudstvom in v parlamentarnih krogih še vedno odločno za nadaljevanje francoske akcije.

London, 29. januarja. l. V Londonu se je v soboto zvečer razširila vest, da je nemška vlada zaprosila angleško za posredovanje v sporu s Francijo. Angleški zunanji urad je na »vprašanje vprašanja« izjavil, da ne more v momentanem položaju vesti niti potrditi niti demantirati, v čemur pa splošno vidijo potrdilo vesti.

Seveda pa angleški uradni krogi izjavljajo, da bi v sedanjih razmerah za Anglijo še ne bilo oportuno poseči v konflikt med Francijo in Nemčijo. Anglija hoče najprej počakati, da se ponirijo do skrajnosti razburjeni duhovi tako v Franciji kakor v Nemčiji.

Berlin, 29. januarja. d. Tukajšnji vladni krogi odklanjajo vsako izjavo o možnosti angleške ali italijanske intervencije v ruhrskem problemu. Vendar pa se vedno bolj utrjuje vest, da se trdita nemška poslanika v Londonu in Rimu, da pripravita obe vladi k temu, da posežeta posredovalno v vsak dan se bolj poostrojujo konflikt med Nemčijo in Francijo. Na borzi je bilo pod vplivom teh vesti opaziti danes znatno posušanje nervoznosti.

ZELEZNISKI PROMET USTAVLJEN.

Berlin, 29. januarja. sd. Po poročilih iz okupiranega ozemlja se dosedaj ni izvedena še za večer napovedana carinska odcepitev Poruhra od Nemčije. Vzroki za to odgoditev niso znani. Pač pa je v soboto večer v celnem ruhrskem ozemlju vsled prihoda francoskih železničarjev izbruhnila splošna železniška stavka. Železniški promet je ustavljen, le nekatere manjše proge še obratujejo.

Frankfurt ob Meni, 29. januarja. a. Francoski železničarji so zasedli železniško progo Homburg-Ludwigshafen. Pazili bodo na to, da se ne bo preprečil promet, vendar pa se ne smejo vmešavati v službo.

Mirovna pogodba med Grčijo in Turčijo

SPORAZUM V LAUSANNI. — KONFERENCA SE ZAKLJUČI V PARIZU.

Lausanne, 29. januarja. a. Komisija za gospodarska in finančna vprašanja orientske konference je v nedeljo popoldne razpravljala o poročilu podkomisije za sanitarna vprašanja. V podkomisiji za gospodarska vprašanja je Venezelos izjavil, da se strinja s predlogi zaveznikov glede medsebojne odpovedi zahtevam po reparacijah.

Na sobotni seji prve podkomisije je prišlo do sporazuma med Grčijo in Turčijo o izmenjavi civilnih in vojaških ujetnikov in o prisilni repatriaciji prebivalstva. Izmet-paša in Venezelos sta se pred zaključkom seje zahvalila predsedniku podkomisije, italijanskemu delegatu Montagni za spretno vodstvo posvetovalni in za uspešno posredovanje.

S tem so bila ugodno rešena vsa preporočena vprašanja med Grčijo in Turčijo in posebna mešana komisija dela sedaj na definitivni redakciji grško-turške mirovne pogodbe. Tudi to delo je že skoraj gotovo. Pogodba vsebuje teritorialne, politične, finančne in pravne določbe ter začnjenja z določitvijo nove turške meje v Vzhodni Traciji. Pogodba potrjuje nato novo turško mejo v Mali Aziji, določa kateri otoki ostanejo pri Grčiji, ka-

teri pa pri Turčiji, ter zaščita željam Italije glede Dodekanesa. Konvencija glede morskih očin stipulira svobodo morskih očin pod znanimi pogoji. V specialni določbi odstopa Turčija vse svoje pravice nad Egiptom Angliji, z druge strani pa se pričakuje, da bo Anglija po podpisu mirovne pogodbe polagoma izpraznila svoje porcije na Galipoliju in Carak ter umaknila svoje čete. Ko bo mirovna pogodba ratificirana, iste bi se zgodilo v Cargradu.

Ker ni izgleda, da pride med Anglijo in Turčijo do sporazuma tudi v morskem vprašanju, se bo konferenca že prihodnje dni zaključila.

MOSULSKI KONFLIKT OSTANE NEPORAVNAN.

London, 29. januarja. u. «Times» poroča iz Angore, da je turška vlada naročila izmet-paši, naj pred zaključkom lauranske konference, ako Anglija ne sprejme svojega stališča v mosulskem vprašanju, izda proklamacijo, v kateri razloži stališče Turčije in izjavi, da se smatra turška vlada vsled angleške intransigence prisiljeno poslati svoje čete v mosulsko ozemlje.

Sklicanje italijanskega parlamenta in senata

Santamargheritske konvencije niso na dnevnem redu.

Rim, 29. januarja. e. Listi objavljajo uradno obvestilo, da je sklican italijanski parlament na 6. februarja, senat pa na 8. februarja. Na dnevnem redu parlamenta so interpelacije, ratifikacija washingtonskih konvencij, odobritev trgovinskih in plovibenskih pogodb med Italijo in Češkoslovaško, trgovinske pogodbe med Italijo in Poljsko, Italijo in Francijo ter Italijo in Španijo.

Santamargheritske konvencije dosedaj parlamentu še vedno niso predložene in dnevni red zato ne obsega razprave o njih.

Februarsko zasedanje parlamenta bo trajalo samo dobrih 14 dni in se po sedanjih dispozicijah zaključuje dne 24. februarja.

Neuspeh avstrijske kreditne akcije

Dunaj, 29. januarja. d. Danes so na Dunaju razširjene vesti, da je Zveza narodov odklonila nadaljnjo posredovanje glede kreditov Avstriji in da je dobil kanceler Selpel, ki se mudi z zunanjim ministrom Grünbergerjem v Parizu migljaj, naj se glede kreditov sporazume direktno z angleškimi bankami, kar pa smatrajo na Dunaju za nemogoče. Zato se boje, da je padla vsa akcija za sanacijo Avstrije v vodo.

«HIRLAP» RAZBIT.

Subotica, 29. januarja. p. Preteklo noč je skupina »Orjunašev« napadla uredništvo madžarskega lista «Hirlap», razbila vso tiskarno in demoralizirala vse stroje tako da list ni mogel iziti.

Gospodarske vesti

Bleerovo posojilo. — Solunski konvencija.

Beograd, 29. januarja. g. Izplačilo drugega obroka Bleerovega posojila je odgodeno. Bleerova skupina je zahtevala odgoditev do spomladi na kar je vlada pristala.

Beograd, 29. januarja. r. Grška vlada je sporočila, da bo solunski konvencija v najkrajšem času gotova ter je v načelu odobrila uklenje kontrole nad robom, ki gre iz Soluna v Jugoslavijo.

Borza dne 29. jan.

Zagreb, devize: Dunaj 0.1575 — 0.16, Berlin 0.33 — 0.37, Budimpešta 4.40 — 4.48, Bukarešta 54, Milan 535 — 548, London 535 — 537.50, Newyork 113.50 — 114, Pariz 712.50 — 720, Praga 327.50 — 331, Svica 2100 — 2175, Varšava 0.35 — 0.37, valute: dolar 110 — 112, avstrijska krone 0.16, levi 65, leji 45, lire 525 — 530, elektri: Ljub. kredita 215, Prastrediona 1135 — 1150, Slavenska 103 — 104 Slov. eskomptna 159, Trb. premog. družba 660 — 700.

Dunaj, devize: Beograd 609 — 611, Berlin 2.25 — 2.35, Budimpešta 26.95 — 27.05, London 331.950 — 332.550, Milan 3401 — 3409, Newyork 71.575 — 71.725, Pariz 4474 — 4486, Praga 2067 — 2073, Sofija 424.50 — 425.50, Varšava 2.20 — 2.30, Curih 13.355 — 13.365.

Curih: Berlin 0.012, Newyork 536.75, London 24.87, Pariz 33.50, Milan 25.47, Praga 1.50, Budimpešta 0.20, Budimpešta 2.20, Beograd 4.50, Sofija 3.30, Varšava 0.012, Dunaj 0.0073, avstr. krone 0.0074.

Berlin: Dunaj 46.63, Milan 156.607, Pariz 205.785, London 153.116.25, Newyork 33.166.87, Curih 618.450, Beograd 27.531.

Obsojenci

Vkljub temu so se izprva ustavili. Vsi prosenečeni, vsi uprav preplašeni nad tem, kar vidijo. Delo se nadaljuje brez njih! Oni niso več potrebni! Morda so se za trenutek zavedli, kako bedasti so, da se upirajo proti prirodnim zakonom, proti temu, da se zemlja vrti, da se upirajo napredku in da ga hočejo enostavno negirati, uničiti, ustaviti, morla so se vsega tega temno zavedali, nehote, ali morda nevede, morda za trenutek občutili globoko istino izreka, da so brez moči sedaj in za vedno. In da njihovo delo ni nič drugega, kakor slepljenje samega sebe. In da njihova revolucija ni nič drugega, ko prirodni spopad dveh sil, pri tem spopadu pa so oni slabšeji in bodo podlegli, ker morajo podležiti. Toda erd nad razočaranjem, neki instinkt onega, ki se brani še pred smrtjo, jih zopet zbujajo k odporu proti vsemu temu, proti nevidni moči, ki jih premaguje, ki jih je že premogla. Zato nadaljujejo svoj naskok, zato razbijejo vse druge stroje, njihov kolovodja pa se spravi na novi stroj, nad mehanično roko, stroj, kakršnega še ni videl, niti nič slišal o njem. Ta kolovodja je Harry Wind, Anglež, gotovo srčen možakar, vodja in govornik na mnogih shodih, poddelgat pravilnostvjušnega sovjeta. Doslej je bil vedno v prvih vrstah, med zaupniki Ferratijevimi, in med prvimi, ki so udili v delavnico. Tudi sedaj se postavi pred začarano mehanično roko, si jo ogleduje nekaj hipov, zmaje z glavo, potem pa zakolne in se obrne proti svojim tovaršem, ki kaže s prstom na novo prikazen. Tovariši zapazijo, da hoče njihov vodja govoriti, zato puste o-tanke drugih razbitih strojev in prihite k temule. Okrog mehanične roke se razvrsti krog gledalcev, mehanična roka pa neslišno deluje dalje, sicer ne more voditi več drugih strojev, ker so razbiti,

42 toda sama nadaljuje s kretinami svojih gibal. Pred njo pa stoji delavski kolovodja prekrizanih rok in izpregovori: «Tovariši, sodrugil! To je torej oni stroj, ki hoče krasiti delavcu kruh in mu ga še celo iz ust iztrgati! To je torej stroj za gladovanje! Morilec žensk in otrok! Orodje kapitalizma, orodje za ustvarjanje bede, orodje izkoriščanja!» Vrata pečice se niso odprla, kakor treba. Refleks mehanične roke takoj popravi to napako. Plošča se umakne, vratica se odpro in vrsta sveže pečene, rjavih hlebcov se razvrsti pred govornikom. Z njimi se razširi prijeten vonj po sveže pečenem hlebu. Stroj je odgovoril. Moč občuti strahoto takšnega odgovora in zbesni. «Prokleti švindel! Goljuf!» se zadere proti stroju, «tako nas hočeš imeti za norce? Prokleta lažnjiva iznajdba! Kakaj!» In odstopi za korak, v namenu, da dobi dovolj zaleta za zadnji napad, ki naj bi zadel ta stroj in ga uničil. Vso težo telesa preloži na levo stran z namenom, da jo potem sunkoma prenese na dvignjeno desno nogo in tako strašno brene s svojim okovanim čevljem v stroj ter da prevrne. Toda preden more izvršiti nameravano kretinjo, ga mine ta želja in volja, mine ga moč, pred očmi se mu stemni ... Neka nevidna sila ga zgrabi.

10. Smrtni boj.

«Guverner Mac Head Vohr?» ... «Njgova hči se nahaja na čelu stavkujočih, tam, kjer bo pričelo uničenje tvornice ...» Stosedemdeset inženjerjev je poslušalo te besede glasno govorečega telefona, in med njimi ni bilo nobenega, ki ne bi bil spoznal glasu gospodične Eve Mac Head Vohr. James Fergus Mac Head Vohr je ostal v svojem naslanjaču nepremičen, kakor mož, ki ga je pravkar zadela kap. Tri dni že ve vse, ker je pred trami dnevi v svojem obupu Andrej Ferrati

izdal vse. Toda on je samo vedel, ni pa še verjel. V vseh teh treh dneh pa ni niti za trenutek verjel tega, kar mu je Andrej Ferrati povedal. Niti poprej na terasi ni verjel, ko je naravnost vprašal svojo hčer in mu je ona ostala dolžna odgovor na to vprašanje. Sedaj pa, sedaj ... sedaj sliši sam njen glas skozi telefon, glas, čigar zvočnost ga je nekoč razveseljevala, in govorila je ona, od katere je pričakoval največje veselje za svoja stara leta. In njen glas je govoril trde besede ...

Da, sedaj, sedaj mora verjeti. Georges Torral, poverjenik laboratorijev, pa drži povsem ravnodušno svoj stroj kakor kirurg svoj nož in povsem ravnodušno se oglasi, da ga opomni:

«Vam na razpolago, guverner!»

Ralph Athole ga naglo prekine:

«Oprostite, Torral, kako je že to — Vaš aparat ubije ali uniči vse, kar najde v območju svojega učinka, je-li?»

«Vse, kar živi, da!» popravi Torral.

«In Vi ne morete poljubno predpisati meje za učinek ali pa te meje izpreminjati ali omejevat?»

«Ne.»

«Vse torej, kar se nahaja ta trenutek v območju Vašega aparata in kar ta hip živi v tem območju ...»

«Vse to bo takoj mrtvo, da!»

«Ne da bi bila možnost izjeme?»

«Brez izjeme. Kako naj bi izjema bila možna? Ni možna. Vprašanje je otročje.»

Poslušalci se spogledajo. James Galbraith živahno stopi k Torralu:

«Veste li, da so tam doli ...»

Toda Just Bellecourt ga prekine ali bolj preprija z glasnejšim vprašanjem:

«Veste li, da se razen stoinštirideset tisoč stavkujočih nahaja tam doli tudi še stopetdesettisoč starcev, žena, dekle, dece, in če so eni krivi, so drugi gotovo nedolžni?»

«Nikakor!» odgovarja Torral, «Kako naj vem jaz za to? Saj nisem upravni

poverjenik! Sicer pa, kaj vprašujete to mene? In kaj mene to sploh briga? In kaj briga to nas vse skupaj?»

Just Bellecourt našteva:

«Stoštirideset in stopetdeset in dvajset in petinštirideset ...»

«Pi!» pihne Torral in ga prekine. «In če je res tam tri- ali štiristotisoč živih, ki naj umrejo na hip ... li niso še dovolj stari, da ne vedo, da umrje na svetu normalno vsak teden milijon ljudi in nekaj čez, in pa še ne vem koliko milijard živali, ki so vse skupaj in vsako posebej iz srca boljše, kakor vi ali jaz?»

Ralph Athole stopi k Justu Bellecourtu in ga prime za ramo:

«Dragi moj, povsem razumem vaše pomisleke. Ustavlja se vam, da bi kar tako hladnokrvno pogubili toliko mož, žena in dece, ki so vsi skupaj gotovo nedolžni ... tem bolj nedolžni, ker ne verujem na svobodo volje ... to je namreč najstrašnejše, kar si sploh morete misliti. Toda, ste li tudi pomislili, da bodo ti bedaki morda ... pa kaj pravim morda, gotovo! ... da bodo torej v svoji zaslepljenosti gotovo povzročili strašen glad po vsem svetu in da bodo z njim pomorili ne štiristo tisočev, temveč štiristo milijonov možkih, žena in dece, ki so vsi najmanj tako nedolžni, kakor oni, če ne bolj? Ste li pomislili na vse bolnike, na ženske, deco, na dojenčke, na starce, na vse slabotne in od nikogar zaščitene, za kateri pomeni glad najhujšo vrsto smrti? Ste li pomislili, da je stavka najhujši zločin, kadar izvira iz nje opasnost za vso deželo, vso državo, ves narod?»

«Mislim sem,» odgovori Just Bellecourt ostro, «da nočem s takšnim činom imeti ničesar skupnega!»

«Brži! Brži!» klikne Torral ironično. «Prinesite mu vode, skledo, brisačo! Naj si umije roke v nedolžnosti, kakor nekdanj Poncij Pilat!»

«Glejte raje onega moža tamkaj!» reče Ralph Athole in pokaže na Mac Head Vohra.

Vsi so zelo glasno govorili, toda Mac Head Vohr vkljub vsemu ni bil nič slišal.

Pravi, da občutijo umirajoči v zadnjih sekundah svojega življenja še enkrat vso radost in vso žalost, ki so jo doživeli za časa, ko so bili na svetu, da prežive vse to naglo, kakor meteor, ki švigne po vsemirju, z vso naglico, od prvega svojega otroškega vekanja pa do zadnjega hipa, ko se izpreminja njihovo življenje v novo, ki pravkar pričinja in ki ga še ne poznajo. Take je tudi Mac Head Vohr v tem hipu, ki je bil zanj hujši, kakor smrtna ura, preživel vse svoje življenje še enkrat, mnoge, mnoge prošle ure. Vse tiste ure, ki jih je preživel skupaj z edinim bitjem, katerega je kdaj na svetu ljubil, skupaj s svojo hčerko. Kajti zarce ni bil ta mož ljubil nikdar in nikogar na svetu razen nje. Njo pa tako, da bi bila revščina, če bi rekli: Oboževal jo je. Kako jo je oboževal, tega v svojem jeziku povedati ne moremo ... Sedaj živi Mac Head Vohr še enkrat vse to življenje in vso to svojo neizrečeno očetovsko ljubezen ...

Deti, katero vodi obilna dohaja na izprehod, S kozjo vprego. Kočijca je, kakor da je pričarana iz Perraultove pravljice. Koze imajo pozlačena kopita. Ko vozijo po ulici, se deteče napenkraj zboji, in policisti, ki že poznajo to bajno vprego, živčajo in zadržijo okrog nje vse avtomobile ...

Kdo v New Yorku ni vedel, da bi kralj žita poprej uničil vso Wall Street, kakor pa da bi trpel le najmanjšo brezobzirnost proti temu micknemu bitju vsemu zavitemu v stare angleške čipke, kakor jih nekdanj niti kralji niso imeli ...

Razno perilo

za dame, gospode in deco
84/1 priporoča trdka
R. & E. Skab rne Ljubljana
Mestni trg 10

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica št. 1

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVA Din 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)

Trboveljska premogokopna družba javlja tužno vest, da je v starosti 65 let nenadoma preminul na Dunaju njen generalni tajnik, gospod

dr. Moric Weiss.

Nepozabnega pokojnika, ki je skoraj 40 let neumorno deloval v prid in dobrobit družbe in ki si je pridobil nevenljivih zaslug tako za družbo kakor za uradništvo, ohranimo v trajnem in hvaležnem spominu.

Pogreb blagega pokojnika se vrši na Dunaju dne 30. januarja t. l. ob pol 12. uri dopoldne.

V LJUBLJANI, dne 30. januarja 1923.

Trboveljska premogokopna družba.

ba kaka predrzna vrana v resnici upa tako blizu, da lisica z lahkoto blazine po njej. Podobne pojave so opazovali tudi pri kunah.

Tudi sove se potajijo, kakor bi bile nepremični predmeti in divje gosti obležte mrtve, tako da se lovec še ne zmeni zanje. O njih se pripoveduje, da se v sušljah nevarnosti zdrže nepremično. Telo postane čisto otrpelo in se ne pusti mirno dvigniti. Brelun pripoveduje o neki opici, da se je, kadar je bila kaznovana, obnašala tako, kakor da bo vsak trenutek poginila; kadar pa so jo izpustili, se je takoj maščevala nad svojim krotiteljem. Hlinjenje smrti je pač večinoma posledica omrtvičenja iz strahu. Hrošč, ki se dela navidezno mrtvega, postane v slučaju, da se ga kdo dotakne, kakor ohromel po vsem životu. Enako bo najbrž tudi pri jezu, ki se pri najmanjši nevarnosti zvije in leži potem kot mrtvec.

Hlinjenje smrti je za te živali napram njihovim sovražnikom nedvomno velike važnosti. Ako zverine, ki so na lovu, opazijo, da leži žival, ki jo zasledujejo, popolnoma nepremično, se za svoj plen nič več ne zmenijo. Tako je hlinjenje smrti nekako obrambno sredstvo živali, dočim se je zopet druge živali poslužujejo za privabljanje plena. Marsikatero zverine si na lovu razdele vloge med seboj. Levi si na primer svoj plen direktno načenejo skupaj. Lev se pribli-

žuje cebra ali antilopi z vetrom, tako da te svojega glavnega sovražnika takoj zavohajo in zdvijajo potem dalje. S tem pa pridejo v bližino kakega drugega leva, ki se je že skrli v pravilni smeri. Lov z razdeljenimi vlogami je očividno v navadi pri vseh zverinah, ki gredo na lov. Prebrisan igralec je zlasti žerjav; on se priplazi kakor stara ptičja mati, ki vali na zemlji, v velikih ovinkih k svojemu gnezdu, da je ne izda sovražnikom. Vrh tega se napravi nespoznanega še s tem, da se barva z močvirnatost prstjo. Mnoge ptice se napravijo pri gnezdu ali pri mladih mrtve, samo da preženejo sovražnika od zaroda ali da ga prevarijo.

Aforizmi

Zenske ostajajo vedno iste, vedno so izpremenljive.

Vlade so jadra, narod je veter, država je ladja, čas je morje.

Kdor ne more molčati, tudi ne more ljubiti.

Kar je vzeto s silo drugemu, ni užitek. Nihče ne more ljubiti brez nade, da bo ljubljien.

Zakon ni zapreka ljubezni.

Ne ljubi ženske, katero bi se sramoval vzeti za ženo!

Ljubezen, ki ugaša, gotovo ugasne in redkokdaj vzplamti znova.

Prava ljubosumnost le povečuje ljubezen, sebična ljubosumnost jo ubija.

igračo, 15.) grafika, papir kolake in pisarniške potrebščine, 16.) dragulji in urarstvo ter 17.) mešana skupina.

Stavbena skupina, kjer je priglajeno največje število razstavljalcev, bo zelo bogata; poleg ostalega bo nudila tudi nazorno izvedbo raznih sistemov kanalizacije, vodne stavbe itd.

Veliko zanimanje inozemstva za praški veliki sejem dokazuje, da ima Praga, tudi v dobi sedanje težke krize, največ upanja, da ostane med onimi 6 mesti, ki si obdrže svoje veliko sejne. Praga razvzema v konkurenčnem boju za svetovno prvenstvo slovenskih in srednjeevropskih velikih sejmov danes že odlično mesto.

HMELEJ.

Češkoslovaški trg. Iz Zateca poročajo: Cene za srednji hmelj so bile prošli teden od 650 do 665 Kč, za prvovrstni do 700 Kč za 50 kg. Promet precejšen.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski tedenski sejem (27. t. m.) Slab poset. Cene prilično na isti višini kakor na sejmju v sredo. Plačali so se za kg žive teže v dinarjih: bosanski volji 7-8 (domači n. b. b.), teleta slabša 12'50 do 15, svinje slabše 21'50-22'50, debelejše 24-25. Sene se je tržilo po 175 do 225, slama 125-135.

Tedensko poročilo z žitnega trga. Iz Zagreba poročajo: Prošli teden so cene radi padca valute narasle. V početku tedna je bilo povpraševanje po moki za izvoz v Avstrijo. Pšenica se je v početku prošlega tedna tržila po 450, potem je narasla na 500 ter koncem tedna nazadovala na 475-487'50 postavno vtovorna postaja. Ječmen se je tržil po 350-375, rž pa okoli 400, oves po 295-300, stara koruza 290-320, posušena 290-300, začasno suha, promptna dobava, 235-250, dobava februar 255-260, marc 267'50, april 270-275 Din. Prvovrstna moka se je tržila v početku tedna po 7'50 postavno mlin. V sredi in koncem tedna je trgovina z moko slabo uspevala.

Tedensko poročilo z živinskega trga. Iz Zagreba poročajo: Prošli teden je vladala na živinskem tržišču velika čvrstost. Cene so zelo narasle. Kupcev je bilo mnogo v Dunaju, Nemčiji in Franciji. Ker je v Francijo zabranjeno uvažati živo živino, se ta zakolle na meji v Nemčiji in v mrtvom stanju prevozi. Predvsem so narasle cene svinjam. Koncem tedna so na zagrebškem trgu notirali za kg žive teže v dinarjih: voli I. II. do 12'5, III. 8-9, III. 5-6; krave III. 5-6, svinje I. (debele) 24'5-25'5, svinje mesnate 26. Svinjska mast se je tržila po 38-39, сало 36'5.

PRODAJE IN DOBAVE.

Prodaja sodarske robe. Pri kr. direktiji šum v Vinkovcih se bo vršila 12. februarja ob 10. dop. dražba nemške sodarske robe. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Dobava bele kovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila 13. februarja pismena ofertalna licitacija glede dobave 25.000 kg bele kovine. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Dobava mesa za zagrebško garnizijo. Pri divizijski intendanturi v Zagrebu, Gajeva ulica 30a se vrši 5. februarja ob 10. dop. ofertalna licitacija glede dobave govejega mesa za čas od 8. februarja do 31. marca 1923. za zagrebško garnizijo. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

DROBNE VESTI.

Konferenca o južni železnici v Rimu. Z Dunaja poročajo, da je italijanska vlada povabila vse glede južne železnice interesirane države v Rim na konferenco, ki se vrši 5. februarja. Razpravljalo se bo na podlagi beneškega dogovora, ki se je na dunajskem sestanku nekoliko spremenil in dopolnil. Konferenca bo vprašanje južne železnice končno rešila.

Prometno ministrstvo in južna železnica. Iz Beograda poročajo, da je te dni zborovala medministrska konferenca, ki ima nalogo izdelati načrt za rešitev vprašanja južne železnice, v kolikor se tiče naše države. Na konferenci sta pomočnik prometnega ministra gospod Avramović in generalni ravnatelj Hihajlo III. podala izjavo o stališču, ki ga zavzema prometno ministrstvo. Razprava se je vršila o vprašanju, ali naj se južna železnica odkupi ali vzame v najem. Večina zborovalcev je bila za

Redka prilika!

Oglejte si veliko zalogo ravno došlih koles (bicikljev)

za moške in ženske.

Najboljša nemška znamka.

Ne zamudite ugodnega nakupa, dokler traja zaloga!

Konkurenčne cene!

Za obilen poset vabi trdka

JOS. ŠELOVIN-ČUDEN

velika zaloga živalskih strojev 119

Ljubljana, Mestni trg 13.

Prave Jacobi

antikotin stročnice št. 3 v zalogi pri E. Dobriču, Prešernova

ulica. - Vsaka množina na razpolago, dokler traja zaloga.

prvo rešitev, toda koncesionari južno železnice najbrž ne bodo pristali na to. Kolikor nam je znano, ti sploh na kaj takega ne mislijo in se trudijo na vse mogoče načine, da jo ohranijo v svojih rokah. Razgovor o južni železnici se še nadaljuje.

Dobrovoljaška banka d. d. v Zagrebu je po sporazumu z interesi sklenila ustanoviti v Ljubljani svojo podružnico. Dobrovoljaška banka je ustanovljena z namenom pospeševati in utrjeva

ti gospodarsko gibanje jugoslovanski dobrovoljcev, zlasti njihove agrarne zadruge in druge gospodarske institucije. Banka teži za tem, da se iz gospodarstvenega pokreta dobrovoljcev izloči vsaj nam sovražni kapital.

Vinarska zadruga v Metliki bo imela 4. februarja t. l. na svojem vinškem sejmju nad 100 vrst raznih novih in starih vin po zmerni ceni, na kar opozarjamo zlasti naše gostilničarje in vinske trgovce.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 29. januarja 1923.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblakno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	769.8	-3.9	brzvetra	megla	—
Ljubljana	14.	765.1	8.7	"	pol obl.	—
Ljubljana	21.	764.2	1.3	"	"	—
Zagreb	7.	768.3	0.0	"	oblačno	—
Beograd	7.	768.1	0.0	"	"	—
Dunaj	7.	763.7	8.0	zavpad	"	—
Praga	7.	763.8	8.0	"	"	—
Inozemst.	7.	770.1	-8.0	brzvetra	več obl.	—

V Ljubljani: barometer nižji, temper. višja. Solnce zahaja ob 7.28, zahaja ob 17.00

Mali oglasi

Mesec do 20 besedi 0.10, vsaki naslednji 5 besedi 0.05. — Trgovski oglaš, doplačilo, ob preložitvi do 20 besedi 0.10, vsaki naslednji 5 besedi 0.05. — Pisne se ne prištevajo. — (Lahko tudi v enkrat.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložno samemu odgovoru.

Službe

Kot tehnični uradnik

želim vstopiti v stavbeno podjetje. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« 891.

Blagajničarka 885a

za trgovino z mešanim blagom na deželi se takoj sprejme. Prednost imajo, katere znajo šivati. Ponudbe pod »Zanesljiva 885« na upravo »Jutra«.

Poslovođa, 862

samostojna, organizatorična moč, za veliko staro trgovino na deželi, se sprejme. Kot poslovodni komandant jo so sprejeli nekdanji z njo manj K 500.000.—. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Poslovođa 862«.

Trgovski pomočnik,

specijaliziran v delikatese stroke, išče službo v mestu ali na deželi. Pisemne ponudbe na upravo »Jutra« pod »Trgovski pomočnik 874«.

Pisarniška moč 377

se išče za takojšnji nastop. Gospodje ali gospodične, perfektni v slovenščini in nemščini, zmogni stenografije in stroje pisja naj prinesejo seboj sprave in se oglašajo osebno v tovarni za klej v Ljubljani.

Hišnik, 379

oženjen, srednje starosti, popolnoma zanesljiv, se takoj s rejme v lepo službeno stanovanje z elektriko. Event. pride tudi v poštev boljši zakonski par, čegar služkinja bi opravljala, posle hišnice sosebno če je žena dobra šivilja. Ponudbe na poštini predal 79.

Kupim

Kupimo drva, 359

večje množine bukova, ravana, brez okroglice, popolnoma zdrava, suha za transport, zimsko sečnja 1.1921/22. ali preteklo pomlad sekana in cepljena, 1 m dolga, na plašiču okrog 12 cm široka in več. Kupimo tudi 1 m dolga suha in zdrava smrekova drva. Ponudbe pod »Bukovec« na upravo »Jutra«.

Prodaj

Dobro ohranjen, kratek klavir 355

prodaj po jako ugodni ceni. Naslov pove uprava »Jutra«.

Acetilen aparat 887

kompleten s cevmi itd. za razsvetljavo večjega posloplja takoj naprodaj. Vprašati pri lastniku hotela »Triglav« Fran Štorkan v Rogški Slatini.

Iskani

Skladišče 167

v izmeri 80 do 120 m², če mogoče s hlevom, se išče v najem, event. se vzame v zakup dvorišče, kjer bi se moglo sezidati skladišče. Kupi se tudi za skladiščno stavbo primerna parcela. Ponudbe pod »Zračno skladišče« na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Na prometnem kraju

na Štajersk m se odda trgovina in gostilna v najem. Potreben kapital 500.000 K. Ponudbe pod »Trgovina 886« na upravo »Jutra«.

Nepremičnine

Enodružinsko hišo

v Ljubljani ali pa v okolici se kupi. Cenjene ponudbe pod »Dobro plačnik 832« na upravo »Jutra«.

Poceni napredaj

zemljišče, veliko 11.548 m², ležeče ob železni cesti Ljubljana-Smartno, oddaljeno 500 m nad poljsko šolo, ali pol ure od ljubljanske glavne pošte. Cena Din 100.000.—. Naslov: Mirko Stefanović, Gorupova ulica 3, II. nadst.

Prodaj se hiša in hlev,

velike kleti, krasen vinograd, blizu mesta Krapine, zasnurana gostilniška koncesija, pet minut od letovišča na zelo prometnem kraju. Cena 520.000 K. Ponudbe naj se pošljejo lastniku v Krapini št. 39.

Malo posestvo 157

z lepo okolico v veliki vasi na Gorenjskem, ki je tudi pripravna za obrt, je na razpol.

Opakarna 378

na Laveri pri Mokronogu se takoj prodaj. Poisve se »Aita opakarna«, Studence Ig pri Ljubljani.

Majhno posestvo

prodaj, eno uro oddaljeno od kolodvorja Dobropolje, na glavni cesti proti Strugam. Vprašati pri posestniku Ivani Arko v Podgori, pošta Videm-Dobropolje.

Stanovanje

Na stanovanje

in event. na hrano se sprejmeta eden ali dva dijaka. (Poseben vhod in električna razsvetljava). Naslov pove uprava »Jutra«.

Dopisovanje

Mlad trgovec 882

samostojen, želi znanja v svrhu ženitve. z gospodično lepe zunanosti ter čedne preteklosti, s nekaj gotovino. Prednost imajo iste, ki posedujejo kako hišo, primerno za trgovino. Le resne ponudbe na upravo »Jutra« pod »Sreča 1000«.

Računovodja 883

s 100.000 K, 24 let star, želi kot družinski vstopiti h gospodični, stari od 2 do 30 let, ki poseduje kakšno trgovino. Zanimet ni izključena. Ponudbe s sliko pod »Budočnost 884« pošto ležeče Maribor.

Sonja!

Čakam te v tork pred Kino Matica. Greva skupaj pogledat: Ponižno in razaljeno. Me zelo zasmia, ker sem ravno pred kratkim prečitala ta roman. Tatjana. 801

Gospod, 372

bančno in trgovsko izobražen, sedaj uradnik išče znanja v gospodično ali trgovko v svrhu ženitve. Ponudbe pod »Trgovina 872« na upravnistvo »Jutra«.

Razno

Solo petje 366

ponudnje isprazna koncertna pevka. Prijave pod »Izobražba glasb 366« na upravo »Jutra«.

I. Jugoslovanska tvornica rlinčic in kljukic za čevlje

je začela obratovati

v Stražišču pri Kranju

ter se priporoča vsem cenjenim trgovcem za obilna naročila.

Ivan Prešern, Kranj.

Zahvala.

Rodbina Svetinova se tem potom zahvaljuje vsem ki so spremili na zadnji poti nepozabnega

Iva.

Izrečena naj bode zahvala zlasti poštnemu uradništvu, onim okrajnega glavarstva, gasilnemu društvu ter domačim pevcem za žalostinke.

Mimica Svetina, soproga.

Melica, Ladko, Bogdan in Vida, otroci.

"Krvavi kardinal"

Zgodovinski roman

XII.

Palača Gviških.

Ko so se torej, kakor smo povedali, vrata v vrtnem zidu zatvorila za Trencavelom, je Rascasse kar kliknil strahu, ko je zapazil poleg Trencavela tudi še Corignana, ki je s prvim vred padel skozi vrata. Vsa trojica sedaj molči in se vsa začudena gleda. Trencavel je ranjen na levi roki, ves zasoplen in precej utrujen, toda vkljub vsemu temu se zanko zasmeje, ko spozna poleg sebe večnega kapucina in njegovo zvesto, a debelo senco Rascasse. Corignan pa se ozira sedaj na levo, sedaj na desno, sedaj na Trencavela, sedaj na Rascasse in se sploh več ne spozna, kaj je prav za prav z njimi.

«Jehata,» pravi Trencavel, «gospod kapucin, vas je pa ves Pariz poln. Vi kar mrgolite povsod, kamorkoli se podam!»

«Preklete!» se oglasi Rascasse, «vi me pa vencmer zasledujete, kozel meniški!»

«Aha,» pravi Corignan, «kako je pa to, da se ne nahajate na ulici, ampak tukaj za zidom?»

«I, seveda, kako pa da mene vprašujete?» ga prehití Rascasse, samo da govori, kakor da bi imel cmok v nstih.

Corignan je sijajen v svoji nesramnosti: «Hotel sem prihiteti na pomoč temu čestitemu plemiču, katerega so baš hoteli stražniki aretirati!»

«Jaz pa,» pravi Rascasse, «sem ga tudi v resnici rešil s tem, da sem preplezal zid in mu v pravem času odprl vrata.»

«Moj je! Sklicujem se na njegovo lastno pričevanje.»

In oba vohuna se do skrajnosti razjarjena že zopet hočeta vreči drug

na drugega. Res si privošči več udarcev in sunkov in nazadnje se oba valjata v tesnem objemu po tleh. Ko se po daljšem spopadu dvigneta, sta oba pavaljana in posvalkana in Carignan z zadoščenjem gleda, kako oteka njegovemu nasprotniku levo lice kar vidno in obenem dobiva modrikasto barvo. Rascasse pa konstatira z globokim zadoščenjem, da sije desno Corignanovo oko v vseh mavričnih barvah in še v nekaterih drugih po vrhu. Sedaj pa ju obadva zgrabi železna roka, in Trencavel zarohni nad njima: «Vama že pokazem, oba sta moja!»

Sunkoma se hočeta rešiti, toda opravlja imata s krepkejšim.

«Obadva sta vohuna kardinalova. Kapucin, vas sem skoraj zadavil v Bastilji. Ali morda želite, da vas sedaj zadavim docela? Kako se vam zdi?» pravi Trencavel.

Bliskoma sedaj izpusti oba, mesto tega pa potegne Rascassov meč iz nožnice, ga zaviti nad glavama prestrašenih svojih jetnikov in jima ukaže: «Obadva sta moja. In sedaj korakajta, ako vama je življenje milo.»

Rascasse in Corignan se žalostno spogledata. Trencavel je res ranjen na levi roki, toda očitno ne preveč, in obenem je korenjak, kakor mu ga ni para. S svojim žalostnim pogledom si vohuna povesta, da soglašata v mnenju: Proti njemu sama ne moreta uspeti. Zato je sedaj najbolje, da poslušava svojega tačasnega gospodarja. Ujetnika sva, zato pojdiva, kamor nama ukazuje...

Da li je Trencavel vedel, da je palača Gviških brez prebivalcev? Ali pa se je vse to dogajalo v onem razpoloženju, ko je opasnost največja in ko človeški duh ne ravna po umu in hladnem preudarku, ampak po nekakšnem prirojenem instinktu, ki je zanesljivejši od vsakega razmišljanja?

Sredi prostranega parka in vrta se dviga velikanska zgradba palače. Vhod na vrt je odprt. Ne zavdajoč

se in ves v bešen srdu tira sedaj Trencavel svoja dva vohuna proti tem vratom. Vstopijo in zagledajo, da so v nizki veži, široki kakor dvorana. Vsi trije jo prekoračijo sedaj, puste tri sobe za seboj in vstopijo končno v salon. Na klopih je za dva prsta prahu, drugega pohištva v salonu sploh ni. Vse to kaže, da v palači že dolgo ni bilo žive duše.

«Stoj!» klikne Trencavel, ko vidi, da ta salon nima drugega izhoda, kakor vrata, skozi katere so vstopili. Obenem zapre vhodna vrata za seboj.

«Mrtva sva,» si mislita oba vohuna. Oba sta bila bleda kakor stena, toda da bomo pravični, moramo priznati, da sta vkljub svoji bledeci oba še precej pogumna. Bilo ju je strah, toda pokazala ga nista. V svoji dolgi in opasni volunski karieri sta se navadila na razne dogodivščine in razne premembe, čisto trenutne, nepričakovane. Oba prijemata pod svojimi oblaci za orožje, Rascasse za nožek, Corignan za malo bodalce. Odločena sta, da drago prodata svojo kožo.

Ko se pa ozreta po Trencavelu, vztrepetata. Njegova postavi stoji nepremično, vsa je pokrita s prahom in oblita s krvjo, deloma lastno, večinoma sovražnikovo, in ta čudni in strašni mož ju gleda nepremično, s pogledom skoraj nezavednim, le od časa do časa prekine molk s švistem meča, s katerim zamahne po zraku, kakor da ga hoče poskušati. V njegovem licu je koncentrirano toliko sovražstva, toliko besa in neizprososti, tako da se vohunoma jamejo kolena tresti in da povsem ohupata nad svojo usodo. In počasi se jima sedaj Trencavel približuje, mrzel, neizprosen, tako da se obema zazdi, da prihaja sedaj smrt nad nju in da se jej sploh ne moreta upirati, ker na to niti misliti ne moreta. Vsa odločnost ju je zapustila, kakor zajčka, kadar ga gleda strašna klopotača. Zato sedaj samo skloneta glavi in trepetata pred

njim. Na svoja skrita bodala sploh ne mislita več, kakor da nista še nikdar vedela za takšno orožje...

Trencavel ju premeri s strašnim pogledom od glave do pete. Vohuna se umakneta za korak nazaj. Potem zažene meč v kot. Oba strepetata še huje in si mislita: «Namesto da naju zabode, naju bo zadavil...»

«Mojster Corignan,» se oglasi sedaj Trencavel, «zelo mi je žal, da nimam pri sebi nekega sedmerorepega mačka, s katerim ste se nekoč že do dobra spoznali.»

«Instrument svetega Labra»... zajecja Corignan ves presenečen...

Corignan se je še dokaj dobro držal pred mečem, sedaj, ko se zmislí na instrument svetega Labra, kar vidno drgeta. Trencavel se ne more vzdržati smeha.

«Hudiča, čestiti oče, pojdite k Novemu mostu in naj vas najame Tabarin za Pavliho!»

«Rešena sva,» si misli Rascasse.

Trencavel je sedaj brez orožja, zares, ker je sam zavrgel meč. Toda še vedno gleda strogo in strogo nagovori drugega jetnika:

«No, kaj pa vi, moj rešitelj? Če prištejemo drugo k drugemu, vam res dolgujem življenje. Kako se zoveš?»

«Rascasse, monsijor, in kadar ukažete, vam bom vedno na razpolago.»

To pot si Trencavel drži trebuh od smeha. «Rascasse? Pa saj to je ime ribe!»

«Inter politicam natans,» se oglasi Corignan in je že zopet pogumen.

«Oba sta zares sijajna, za denar bi dveh drugih takšnih ne našel več,» se smeje Trencavel. «Poslušajta torej, Rascasse in Corignan, sicer iz srca sovražim vajinega gospodarja, rdečega kardinala, toda tako daleč ne gre moje sovražstvo, da bi mu zavidal dve takšni sijajni šemi, kakor sta vidva. Takšnih eksemplarjev namreč ni nikjer drugje na svetu, vsaj kolikor jaz vem, zato bi vaju bilo škoda. Pojdita torej, dobra mo-

ža, v miru božjem in glejta, da mi drugič ne padeta v pest... Tak pojdita že no, da vama... Marš ven, ali pa dobita vsak po eno brco v sedalo, da pojde hitreje!»

In z brkami ju požene z dvorane, pri tem pa ga duši smeh. Čim sta Corignan in Rascasse v sosednji sobi, se zopet spogledata in Corignan si kar ušesa zatisne, tako ga boli zvonki smeh in gromiki krohot, ki ga sliši iz sosednje sobe, kjer je Trencavel ostal sam.

«Mogel bi naju bil ubiti,» pravi Corignan.

«Pa naju je pustil in niti opraskal naju ni,» dostavi Rascasse.

Tako se podasta proti vratom, ki vodijo z vrta. Oba sta zamišljena.

«Glej, da se spraviš s pota!» si misli ta čas Trencavel, ki sta ga izbrana vohuna ostavila samega... «Uboga vraga. Tako strašno sta se bala. Kaj se je neki zgodilo z grofom. In z mojim dragim vaditeljem? Ei, monsijor, če li se bilo pripetilo tema dvema kaj hudega, potem naj vas bog varuje, ker vam prisegam, da ne boste dolgo srečni! Poglejmo, kako je, in hodimo z bogom od tod!»

Ta čas se vrata odpro in Corignan in Rascasse planeta zopet v sobo.

«Sta že zopet tukaj? Ali naj vaju še nekolikokrat brcnem?» ju vpraša Trencavel in že zopet mu gre na smeh. Iz previdnosti pa pobere svoj meč, vendar ga vtakne v nožnico.

«Oh, monsijor,» blebota Rascasse... «vrata, skozi katera smo vstopili in jih pustili odprta, vrata...»

«No, vrata? Kaj hudiča imajo ta vrata?»

«Zaklenjena so in trikrat zapahnjena...»

Trencavel skoči in zleti skozi vse tri sobe in tja do vrat, sledita mu na oba vohuna, ki bi morala biti njegova policaja in ki sta po okolišnih postala njegova zaveznika.

(Dalje prih.)

PALMA

Kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego od kozel Varstvo proti vlagi i mrazu!

18

Staro vino

večjo množino, izbornih kvalitet letnika 1921. proda 136

Ivan Vehovar

Koprivnica pri Rajhenburgu.

Izredna prilika!

Za neko dobro vpeljeno trgovino s mešanim blagom na deželi

se išče družabnik ali družabnica

s kapitalom približno Din 50.000.—.

Za lepo trgovino ter lesno industrijo na deželi z večmilijonskim prometom, s kapitalom

se išče družabnik s kapitalom Din 200.000.—.

Sodelovanje pogoj. Za obe podjetji skupaj se sprejmejo tudi člani ene same družine. 131

Ponudbe pod „Agilna strokovnaška moč“ na anonarno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Tračnice za žago

100 m dolžine, kupimo Ponudbe na: Kulovec in drug. Straža (Dolenjsko). 134

Svila, čipke modni nakit!

A. Šinković nasl. B. Sosz Ljubljana, Mestni trg števil. 19.

Rudnik Trbovlje sprejme v delo

125

modelnega mizarja.

Reflektira se samo na prvovrstno in popolnoma samostojno moč z večletno vsestransko prakso v strojnem modeliranju.

MARASKINO MORPURGO.

Čašica tega delikatnega likera je nepopisen užitek!

Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrate in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT

113

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

ZAHVALA.

Vsem, ki so se nas ob bridki izgubi drage matere

spomnili s tolažilno besedo, oziroma spremili milo nam pokojnico na njeni zadnji poti, izrekamo tem potem najtoplejšo zahvalo.

Maribor-Sevnica-Zagorje, dne 27. januarja 1923.

Družina Vrščajeva.

135

Vsak privatni nameščenec

mora poznati svoje pravice pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. Zato naj naroči knjižico

Pokojninsko zavarovanje nameščencev

ki se dobi pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani in velja s poštnino vred 15 Din.

Preselitev trgovine.

I. Krivic

128

se je preselil s trgovino

v isto hišo, Frančiškanska ulica 10

ELIN, družba za električno industrijo

ELIN

gradi električne centrale.

ELIN

proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke.

ELIN

projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi s elektrotehniko.

Tehnično pisarno in zalogo:

LJUBLJANA, Dunajska cesta, palača Ljubljanske kreditne banke MARIBOR, Vetrinjska ulica 11. 11

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom smrti naše preljube žene, sestre, svakinje, snahe in teta, gospe

Marice

Izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem znancem in ostalim, ki so jo spremili na poslednji poti, posebej še darovalcem cvetja ter pevcom v Št. Jurju ob Ščavnici in vsem tistim, ki so jo na drug način počastili.

137

Žalujoči rodbini: Kette-Ivanjšič.